KRONIEK

Juni 1995 - Jaargang 15 - Kwartaaluitgave voor het personeel van de Grolsche Bierbrouwerij - Nr. 2

Grolsch zet de toon.

Zonder er erg in te hebben, is 1995 reeds tot de helft gevorderd. Van de 12 maanden zijn er alweer 6 om. Dat gaat hard. Keken we met z'n allen uit naar de zonnige zomermaanden, nu zitten we er middenin.

COLOFON

Grolsch Kroniek
Nr. 2, 15e jaargang, juni 1995.
Een driemaandelijkse uitgave, bestemd voor het personeel van Grolsche Bierbrouwerij.

redactie-adres
Grolsch Kroniek
Postbus 55
7500 AB Enschede

Redactie-raad
J. Analbers
P. van Rooijen
P. Gaasendam
G. ten Cate
P.E.A. Könings

Vormgeving
Pitch Advertising Marketing b.v., Enschede.

© 1995 - Nadruk van deze uitgave in welke vorm ook, geheel of gedeeltelijk, in het Nederlands of in enige andere taal, is zonder schriftelijke toestemming van de uitgever niet toegestaan.

Op 12 juni reden wij het Grolsch Zomergoud voor het eerst naar onze klanten. Buiten was het miezerig en kil. Hoezo Zomergoud? Een paar dagen later, nadat al het Zomergoud de verkooppunten bereikt had en de eerste vaten in de cafés waren aangeslagen, gebeurde het. Hogedrukgebieden drukten de depressies ver weg van Nederland en de zon kwam door. En raar, doch typisch Nederlands; de temperatuur gaat zomaar 10-15 graden omhoog. Zomerse dagen worden over Nederland uitgestrooid tot bijna tropische waarden. Zo kennen we Erwin Krol en Mieke Klaassens weer. Zomergoud kan nu echt aan zijn dorstlessende werking beginnen.

Zoals ook Grolsch Export aan een nieuw hoofdstuk is begonnen. Naast de beugelfles met zijn karakteristieke kenmerken zijn er nu nieuwe kroonkurkflesjes ontwikkeld die hun afkomst van de beugelfles zeker niet verloochenen. De achtergronden van deze ontwikkeling leest u in dit nummer. Ook de provincie Friesland wordt weer uitgebreid met Grolsch geconfronteerd. Als de beroemde skûtsjes weer hun strijd aangaan op de Friese meren, zullen de Friezen en alle vakantiegangers en de watersportliefhebbers hun relatie met Grolsch kunnen verstevigen. De mensen van Grolsch zitten echt niet stil in deze tijd. En zelfs dan hebben ze nog tijd om zich over te geven aan sportdagen met een logistieke inslag of kaartavonden, of bingo's, ja, zelfs EHBO. En... er wordt getimmerd, geschaafd en gelakt. Op 2 juli is er een juweel van een café in Enschede bijgekomen. Diezelfde bouwkundige werkplaats heeft ook een heel apart evenementencafé getimmerd, die na een proefopstellig in de kantine, dienst gaat doen op grote evenementen, zoals de Grolsch Open '95 en de Military in Boekelo. En wist u dat de zomertijd uitermate geschikt is om op een 2-wielig voertuig te toeren. U denkt direct aan een fiets; dat is goed. Maar wij bedoelen meer de motorfiets. Toeren op de motor. Dat doen ze ook bij Grolsch. U leest er alles over in dit nummer. Voor het moment geniet we van de zomer, van de zon, waar die ook op of onder gaat. En genieten van het bier, van Zomergoud!

P. Könings

Polen, nieuwe stap in verdere internationalisatie.

In 1997 viert Gdansk in Polen zijn duizendjarig bestaan. Deze schitterende hanzestad met zijn rijkdom aan historische kunstschatten was in de zestiende eeuw de belangrijkste handelspartner van Nederland. Wie door de binnenstad van Gdansk dwaalt, waant zich in de grachtensingel van Amsterdam. Op sommige lokaties zijn de overeenkomsten tussen de huizen van beide steden opvallend. Het ziet ernaar uit dat de banden tussen Nederland en Polen de komende jaren weer sterk zullen gaan toenemen. Sinds het opengaan van het Oostblok richt het Nederlandse bedrijfsleven zijn vizier op nieuwe samenwerking met de Poolse industrie, die zich snel ontwikkelt. Grolsch exporteert al enkele jaren naar dit voormalige Oostblokland en is medio mei j.l. een samenwerking aangegaan met de grootste Poolse brouwer Elbrewery. Onze directeur Grolsch International drs. J.J. Cramer heeft aan de wieg gestaan van deze samenwerking.

■ Waarom is nu juist Polen zo aantrekkelijk voor Grolsch?

De Noordwest Europese biermarkt is min of meer verzadigd en dat is nu juist het kerngebied van Grolsch. Omdat de premium segmenten hierin nog steeds groeien ten koste van het middensegment blijft dit voor ons een kansrijke regio. Additionele groei zal echter moeten komen van verdere internationalisatie. Dit is een belangrijk onderdeel van de strategie van Grolsch. We willen in regio's elders in de wereld de distributie-basis voor ons merk verbreden door samenwerking met anderen. Polen biedt ons die mogelijkheid. De Poolse biermarkt is de afgelopen jaren toegenomen in volume en er is volop ruimte voor verdere groei.

Het hoofdelijk bierverbruik ligt er op 'slechts' 36 liter. In de directe buurlanden wordt veel meer bier gedronken: in Tsjechië ongeveer 150 liter en in Duitsland ruim 140 liter per jaar.

■ Maar dat is waarschijnlijk altijd zo geweest. De Polen hebben, evenals bijvoorbeeld de Russen, immers een voorkeur voor sterke dranken, zoals wodka.

Dat klopt, maar vooral de laatste jaren zie je toch dat vooral de Poolse jongeren een toenemende voorkeur hebben voor bier. Het feit dat de kwaliteit van het Poolse bier de laatste jaren sterk verbeterd is, heeft hier ongetwijfeld mee te maken. Waarschijnlijk komt het ook door de groeiende invloed vanuit het Westen. De Poolse jeugd neemt via de tv kennis van de leefgewoonten, muziek en heersende mode van de jongeren in het Westen. Na lange jaren van onvrijheid is er dan de neiging om die over te nemen. Daar komt nog bij dat de Poolse bevolking een relatief jonge leeftijdsopbouw heeft.

Lees verder op pagina 4.

Drs. J.J. Cramer

Wanneer het besteedbaar inkomen van de Polen omhoog blijft gaan onder invloed van een zich snel ontwikkelende economie, dan kan het haast niet anders of de bierconsumptie zal de komende jaren mee omhoog gaan. Dit zie je namelijk overal elders in de wereld, in landen met een sterk groeiende economie.

■ Welke plaats neemt Elbrewery in binnen de Poolse biermarkt?

Elbrewery is duidelijk marktleider met een bierafzet in 1994 van ruim 2 miljoen hectoliter. Dat is ca. 15% van het totale volume op de binnenlandse biermarkt dat vorig jaar rond 14 miljoen hectoliter bedroeg. Elbrewery heeft twee moderne, kwalitatief hoogwaardige brouwerijen, één in Elblag en één in Braniewo. Beide plaatsen liggen in het Noorden van Polen. In totaal werken er ongeveer 1000 mensen. Hun grootste merk is 'EB', maar daarnaast produceert Elbrewery 'Specjal' en het amberkleurige 'Original Red'. Binnenkort komt een nieuw stuk uiterst moderne brouw- en afvulcapaciteit in gereedheid om de vrij spectaculaire groei op te vangen.

■ Bij de bekendmaking van de samenwerking werd in publikaties, behalve over Elbrewery, ook gesproken over Hevelius die een brouwerij in Gdansk heeft. Hoe past Hevelius in dit verhaal?

Grolsch N.V. heeft een 25% belang genomen in Brewpole. Dit is een internationale investeerdersgroep, die voor 51% (de Poolse staat houdt de overige 49%. red.) eigenaar is van zowel Elbrewery als van Hevelius in Gdansk.

Daarmee heeft Grolsch dus een belang van iets meer dan 12,5% in de twee brouwerijen. Beide brouwerijen verkochten in 1994 ongeveer 2,5 miljoen hectoliter en verwachten in de nabije toekomst naar 3 miljoen hectoliter te groeien. Dit natuurlijk nog afgezien van de Grolsch hectoliters.

■ Hoe gaat de samenwerking eruit zien?

Deze lijkt sterk op onze samenwerking met Bass in Engeland. Ook Elbrewery had behoefte aan een internationaal premium pils in zijn bierassortiment. Evenals Bass is Elbrewery marktleider en in het bezit van een landelijk dekkend distributie-netwerk. En net zoals in Engeland zullen we zeer binnenkort ons bier in Braniewo gaan brouwen. De beugelflessen blijven uit Groenlo komen. U ziet de sterke gelijkenis.

■Wat verwacht U van de samenwerking?

Heel veel. Onze Poolse collega's zijn tot dusverre zeer succesvol geweest. Elbrewery is sterker gegroeid dan het marktgemiddelde. Ze zijn enthousiast om met ons merk de markt op te gaan. De samenwerking kan dus zeker een succes worden. Inmiddels zijn begin juni de eerste 20 vrachtwagens beladen met Grolsch van Groenlo naar Polen vertrokken.

door **C. Dubbeldam**

Het jaargetijde met Lentebok is voorbij; het is een goede lente geweest en wij zijn tevreden over de verkopen van Lentebok. Sinds 12 juni j.l. leveren wij het Zomergoud uit; de verwachtingen zijn hoog gespannen.

In deze Grolsch Kroniek leest u stukjes over 'Smartstore' en Skûtsjesilen en is het niet boeiend dat de 2.000.000ste biertapreiniging in De Assinkhof in Enschede heeft plaatsgevonden, dat er een juweel van een nieuw café op de Oude Markt in Enschede komt en dat wij Grolsch kunnen drinken op Schiphol Plaza?

Huntenpop

Als u dit leest, bruist de Achterhoek nog na van twee concertdagen gehouden in Veldhunten, genaamd de Achterhoekse Hunten-dagen. Tijdens deze twee dagen (27 en 28 mei) heeft een scala aan artiesten het Achterhoekse publiek twee dagen lang aan het swingen gezet op het grote concertterrein. Voor het eerst mag Grolsch zich dit jaar hoofdsponsor noemen van dit evenement. De twee dagen zijn genaamd: Grolsch Huntenpop en Grolsch Huntenhits. De eerste dag stond in het teken van het betere hak en breekwerk met artiesten als Rory Blok, Sjako en Van Dik Hout. De tweede dag is een echte familiedag geworden met ongeveer twintig verschillende Nederlandse artiesten. En wat werd hier volgens goede Achterhoekse traditie met liters tegelijk gedronken?

Juist....proost!!

Gejo Achtereekte

Toon, we zullen je missen!

Naast de aangename dingen kent het leven ook moeilijke dagen. Op 13 juni hebben wij onze agent, Toon van Enschot uit Gilze, begraven. Hij was nauwelijks 45 jaren. Ook wij zullen van Toon blijven houden en hem ontzettend missen. Op het bidprentje lezen wij: Toon geboren en getogen in Gilze is opgegroeid met en in het bedrijf van zijn vader. Al vroeg kreeg hij - na het overlijden van zijn vader - een grote verantwoordelijkheid op zich gelegd, zowel ten behoeve van het gezin waaruit hij kwam als voor de zaak.

Hij was trots op de zaak. Hij was gedreven en serieus, alles moest perfect in orde zijn, maar hij stond ook open voor een pleziertje op zijn tijd. Een goede serviceverlening stond bij hem voorop, hierdoor wist hij een hechte, persoonlijke band met zijn zakenrelaties tot stand te brengen.

Inmiddels rijden er zeven grote vrachtwagens rond waarmee de klanten voorzien worden met Grolsch-bier en andere dranken.

De laatste negen jaren waren gelukkige jaren met Joke en met z'n zevenen vormden Joke, Toon en de kinderen een hecht en gelukkig gezin.

Zijn ziekte-proces verliep met een razend tempo en we kunnen nauwelijks bevatten dat hij al overleden is. Hij was blij dat hij thuis kon blijven temidden van zijn dierbaren en met een verbazingwekkende gelatenheid liet hij zijn naderend einde op zich af komen, alhoewel hij ook momenten gehad heeft van stil en intens verdriet.

Toon had vertrouwen in God en Maria en hoopte zijn vader weer te ontmoeten.

Nu wij zonder hem verder moeten, hopen we kracht te krijgen om verder te kunnen zonder hem in ons midden.

In het vertrouwen hem weer eens te zien, nemen we vandaag afscheid van hem. Toon, we blijven van je houden en we zullen je ontzettend missen!

J. Troch

Als we helemaal opnieuw zouden mogen beginnen, zouden we dan in levensmiddelenland weer dezelfde distributiestructuur opzetten?

Als alles nu eens anders was ...

Zou de Grolsch-drinker in de Deurningerstraat eerst 3 kilometer naar het dichtstbijzijnde Edah-filiaal moeten rijden, om daar een krat te kopen dat eerst vanuit de brouwerij in Enschede naar het Edah Distributiecentrum in Hoogeveen is gebracht en vandaar weer terug naar Enschede om in winkelcentrum Deppenbroek op de winkelvloer van het filiaal te belanden? En zou hetzelfde krat, maar dan leeg, weer dezelfde route in omgekeerde volgorde moeten afleggen?

Waarschijnlijk zouden we alles anders doen, maar hoe?
Hoe zouden we kunnen realiseren dat het bewuste krat in plaats van 160 kilometer vol en weer 160 kilometer retour als leeggoed, slechts 2 keer de 500 meter tussen brouwerij en Deurningerstraat af zou moeten leggen?

Een vraag is zo gemakkelijk gesteld en een goed antwoord zo moeilijk gevonden.
Daarom is het soms goed om een kijkje in de verre toekomst te nemen om vanuit de mogelijkheden van de toekomst te kijken naar alternatieven voor problemen van nu.
Dat is heel iets anders dan het blijven redeneren vanuit de gebruikelijke gang van zaken.

Voor een sprong in de toekomst van levensmiddelenland is een kleine delegatie van Commercie Nederland op 11 mei afgereisd naar het plaatsje Windsor in Engeland. Hier staat de 'Smart Store', het winkelconcept van de toekomst, ontwikkeld door adviesbureau Andersen Consulting.
Deze 'slimme winkel' is bedoeld om mensen die werken in de levensmiddelensector een idee te geven van de mogelijke toekomstscenario's binnen commercie en logistiek.
Smart Store is opgebouwd uit vele onderdelen; zo is er de keuken in het huis van de toekomst met daarin een interactieve computer die op aanvraag menu-suggesties doet en er tevens voor zorgt dat alle benodigde ingrediënten elektronisch besteld worden bij de aangesloten winkel.

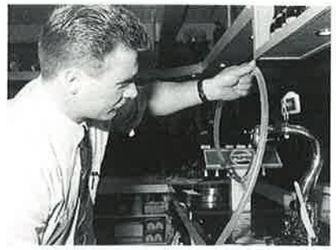
Een daadwerkelijk bezoek aan de winkel kan overbodig gemaakt worden omdat op het scherm van een interactieve t.v. complete winkelcentra op het scherm verschijnen en er vanuit de luie stoel gekeurd, geïnformeerd en besteld kan worden.
De bestelde boodschappen worden vervolgens thuis bezorgd en in een gekoelde ruimte gezet. Deze ruimte is beveiligd zodat je niet eens thuis hoeft te zijn en ook de betaling gaat via de computer.
Het bezorgen zou kunnen gebeuren door de P.T.T., die in het tijdperk van de elektronische post geen brief meer rond hoeft te brengen maar nog steeds beschikt over een fantastisch distributienetwerk.
Mensen die het leuk blijven vinden om naar de winkel te gaan, zullen een winkel aantreffen die heel anders is ingericht.
De indeling van de winkel is gericht op het bieden van oplossingen; alles wat je nodig hebt voor bijvoorbeeld een Italiaans etentje of voor een bierfeestje thuis staat netjes bij elkaar.
Zo kan het zijn dat Grolsch in de winkel niet met veel kratten op één plaats bij al het andere bier staat, maar met enkele kratten op verschillende plaatsen als onderdeel van meerdere 'oplossingen'. Op korte termijn zal de klant met behulp van de leespen zijn boodschappenlijst af kunnen werken en steeds af kunnen lezen welk bedrag straks bij de kassa afgerekend moet worden.
De bevoorrading van de winkels kan geschieden vanuit een 'Service Provider'; een volledig geautomatiseerd distributiecentrum dat door meerdere fabrikanten wordt gedeeld en van waaruit volle vrachtwagens naar de winkels rijden, of naar de verschillende postkantoren .....

Het is natuurlijk de vraag of alles er zo uit komt te zien en hoe snel de ontwikkelingen zullen gaan. In ieder geval hebben wij zeer veel nieuwe indrukken en ideeën opgedaan. Zeker een brouwerij met een zeer lange traditie moet op de toekomst voorbereid zijn, al zal die niet meer zijn wat 'ie geweest is.

Paul J.F. Janmaat

Twee Miljoenste biertapleiding gereinigd in De Assinkhof

Op dinsdag 2 mei j.l. waren alle brouwerijen van Nederland vertegenwoordigd bij de uitvoering van de 2 miljoenste reiniging van een biertapleiding. Onder het toeziend oog van vele afgevaardigden uit de brouwerij- en horeca-wereld werd deze belangrijke reiniging verricht door GOM-tapwachter René Weerkamp. Toen de biertapinstallatie weer geheel was gereinigd en nagezien werd de eer gelaten aan burgemeester Mans van Enschede om het 1e glas bier uit deze tap-installatie te tappen. Na afloop ontving mevrouw Lenie Assink een plaquette als herinnering dat in haar prachtige horeca-pand deze mijlpaal van de GOM was bereikt.

René spoelde de gehele reiniging door met een schoonmaakmiddel waaraan een sponsje was toegevoegd, dat alle ongerechtigheden onderweg meeneemt.

Burgemeester Mans liet zien dat hij al eerder menig glas bier getapt had. Wat wil je: hij tapte in een Grolsch Burgemeester-glas.

Burgemeester Mans gaf aan de heer J. Troch en R. Snel een heldere verklaring over zijn bierkennis.

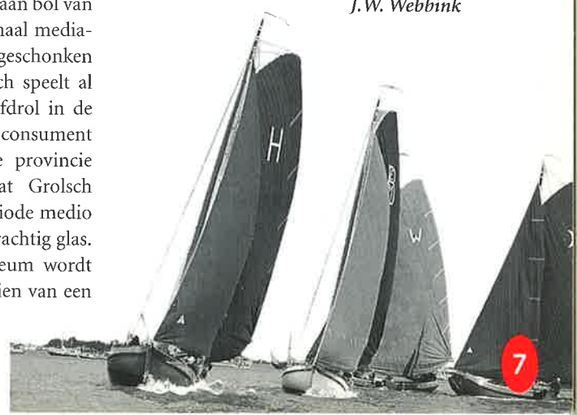
Mevrouw Lenie Assink met de Burgemeester van Enschede en andere ere-gasten bij de GOM-plaquette.

'Uiteindelijk gaat iedereen overstag'

Grolsch en Skûtsjesilen

D'Halve Maen, de Twee Gebroeders, Oeral Thús, Sneker Pan; Skûtsjes met klinkende namen die ook dit jaar weer strijden om het kampioenschap Skûtsjesilen op de prachtige meren in Friesland. 1995 is voor het Skûtsjesilen een zeer bijzonder jaar, want de Sintrale Kommisje Skûtsjesilen (SKS) bestaat 50 jaar. Een jaar vol met jubileumactiviteiten. Een jaar met historie, nostalgie en competitie. Het Skûtsjesilen mag dan traditioneel en folkloristisch zijn, als het om het eindklassement van de wedstrijden gaat dan verzekeren de schippers u van strijd op het scherpst van de snede.
Vanaf 1993 is Grolsch een van de sponsors van de Sintrale Kommisje Skûtsjesilen (SKS). Dit bestuur regelt en verzorgt de zeilwedstrijden, stuurt de media aan en is als overkoepelende organisatie verantwoordelijk voor het wel en wee van het Skûtsjesilen in de breedste zin van het woord.
De meeste Skûtsjes zijn gebouwd in de periode 1910 - 1920 en dus behoorlijk op leeftijd. De lengte van de schepen varieert van 17 tot 20 meter en het gewicht loopt uiteen van 30 tot 50 ton. Vroeger werden de Skûtsjes gebruikt als vrachtschepen en het is geen toeval dat een groot deel van de schippers nog altijd hun brood verdient als beroepsschipper.
De zeilwedstrijden zijn publiekstrekkers van de eerste orde. Tienduizenden toeschouwers komen op de wedstrijden af en de regionale kranten staan bol van de verslagen. Ook op nationaal medianiveau wordt er aandacht geschonken aan het Skûtsjesilen. Grolsch speelt al vanaf zomer 1993 een hoofdrol in de winkels in Friesland. De consument ontvangt namelijk in deze provincie bij aankoop van een krat Grolsch Premium pilsener in de periode medio juli - medio augustus een prachtig glas. In het kader van het jubileum wordt het Burgemeesterglas voorzien van een prachtig logo. Naast deze glasactie treft de consument opvallend promotiemateriaal op de winkelvloer aan. De actie wordt tevens zeer sterk ondersteund in de regionale dagbladen. Vanaf medio juli is het zelfs de meeste argeloze consument duidelijk dat Grolsch en het Skûtsjesilen samen de wind in de zeilen hebben. Het kan niet anders dat veel consumenten deze zomer 'overstag' gaan en ons kwaliteitsprodukt kopen.

J.W. Webbink

Rijswijk

Paviljoen Welgelegen

Een horeca-exploitatie bij tennispark Welgelegen met 21 buitenbanen met kunstgras, waarvan er 11 verlichting hebben. De exploitanten zijn de heren M. Kaate en A. Eikenboom, jonge enthousiaste ondernemers, die van deze prachtige lokatie een bloeiend horecabedrijf willen maken. Een gebouw als een Fins chalet met een grote L-vormige bar, waar 2x 2-kraans zwanehalzen de bar sieren. Rondom het gebouw een groot terras met 120 zitplaatsen. Een Grolsch horeca-locatie met een prachtige uitstraling.

Manege Ypenburg

Het overkomt ons allemaal wel eens, een horeca-ondernemer die je belt en zegt:' Ik wil Grolsch bier gaan verkopen want mijn klanten vragen erom'. In dit geval de exploitant van de horeca-ruimte Manege Ypenburg te Rijswijk, die al geruime tijd H... tapt, maar nu graag, mede op verzoek van zijn klanten, Grolsch bieren wil gaan verkopen. Een knusse, gezellige bar waar drie tot vier fusten pilsener van 50 liter, per week getapt worden buiten het Grolsch Lentebok, Amber van Grolsch en Special Malt. Verder een net verzorgd horecabedrijf, waar de reclame uitstralingen van Grolsch goed tot haar recht komen.

Jan van Kippersluis

Kijkduin

Café Restaurant 'De Wittelaer'

Café restaurant 'De Wittelaer' te Kijkduin, is gelegen tegenover de ingang van Camping Ockenburg te Kijkduin, een van Nederlands grootste campings. Het heeft zowel een café-gedeelte als een restaurant gedeelte. Bovendien een terras van ongeveer 150 zitplaatsen.

Harderwijk

Eetcafé C' est Bon

Wanneer U een culinair uitstapje wilt maken in het vissersstadje Harderwijk willen wij u graag wijzen op een nieuw verkooppunt van Grolsch bieren. De exploitant de heer Douwma is vroeger eigenaar geweest van restaurant 'De Zwaluwhoeve' in Hierden, ook hier verkocht hij reeds Grolsch bier. Door H. Kik en ondergetekende waarnemende inspecteur hebben wij dit punt voor Grolsch kunnen behouden en tevens een nieuw verkooppunt voor Grolsch kunnen bewerkstelligen. C'est Bon bevindt zich in een monumentaal pand in het culinaire hart van Harderwijk, dichtbij het plein met z'n vele restaurantjes. Op de begane grond vindt u de aperitiefbar en het eetcafé, in de kelder kunt u dineren met groepen van ongeveer 40 personen, maar deze zal ook aangeboden worden als partyruimte, waar u zich tegoed kunt doen aan Grolsch Premium Pilsener en onze speciaalbieren. Ik spreek namens de heer Douwma dat dit weer een extra reden is om Harderwijk met z'n Dolfinarium en vele Grolsch horecapunten te bezoeken.

Nico Wandelee

Juggle Juice Bar

Op 1 mei jl. is op Schiphol een bar geopend met Grolsche bieren. De Juggle Juice Bar is gelegen in het splinternieuwe winkelcentrum Schiphol Plaza in de Aankomst Passage. Het café ligt niet achter de douane en is dus voor iedereen toegankelijk. Wanneer passagiers zijn geland en familie en vrienden hen opwachten is het allereerste genot in Nederland een koud glas Grolsch bier in dit zeer compacte café. Of wanneer je gaat winkelen op Schiphol Plaza, wat zeker de moeite waard is, is een pauze in de Juggle Juice Bar een aangename verpozing. De bar is een 'American Sportsbar'. Aan de wand zijn een aantal televisietoestellen gemonteerd waarop diverse wereldwijde sportevenementen te zien zijn. De komende maanden zullen weer veel chartervluchten naar diverse vakantiebestemmingen vertrekken en later weer terugkeren. De Juggle Juice Bar is hier goed op voorbereid en zal dan ook 's nachts geopend blijven. Kortom dames en heren, wanneer jullie een vliegreis gaan maken: 'Eerst een glas Grolsch bier happen alvorens wij in het vliegtuig stappen!'

Peter Bennen

De voorgevel werd van boven naar beneden geheel afgestoomd en opgeknapt.

Bar en achterwand zijn bijna afgetimmerd.

Oude markt krijgt 'n juweel van een café.

Grolsch verbouwt 'Snackhouse'.

Ooit was Atlanta een café waar géén alcohol werd geschonken. De Christelijke Geheelonthoudersvereniging Enschede/Lonneker verkocht het pand in 1990 aan F. Moeskops, die op zijn beurt er een groot snackhouse van maakte. 5 Jaar lang mocht in het pand geen alcohol worden geschonken.

Op 2 juli van dit jaar is het verbod niet meer van kracht, reden voor Grolsch om al in 1994 het pand van de heer Moeskops over te nemen. En toen kwam het een en ander in beweging.

De afdeling Onroerend Goed van Grolsch onder leiding van Guido Prins moest in 1994 snel handelen om het pand definitief te verwerven. Vanaf dat moment werd er nagedacht welke bestemming aan dit magnifieke, aan de Oude Markt te Enschede gelegen pand zou worden gegeven.

De gedachten gingen al snel uit naar een mooi café met een Angelsaksische inslag. En omdat er al op de Oude Markt een keur van diverse typen van café-bedrijven aanwezig was, moest dit café er een worden, dat met kop en schouders er bovenuit zou steken.

Jan Munsterhuis, (projectleider) vormde met Jan Middag (bouwkundig opzichter) en Gerard ten Thij (interieurontwerper), een binnen de afd. Onroerend Goed Bouwkunde, een bouw team dat verantwoordelijk zou zijn voor de totale metamorfose van het voormalige Snackhouse.

Gerard ten Thij, interieur ontwerper achter zijn tekenbord.

Al direct ná de verwerving van het pand werd het achterstallig onderhoud aangepakt. De kapconstructie, de brandtrap aan de achtergevel werden vernieuwd, ramen, kozijnen, deuren werden waar nodig vervangen, maar ook de riolering en het schilderwerk. Ja zelfs de voorgevel kreeg een totale schoonheidsbehandeling.

Meerdere aannemers en installatiebureau's werden uitgenodigd om offertes te maken. Het bestek werd inmiddels gemaakt en bouwvergunningen voor binnen en buiten werden aangevraagd. Tenslotte was het Aannemer Witbreuk uit Enschede die het werk voor de casco-afbouw werd gegund. Het interieur

Op de vloer van onze werkplaats werd de plattegrond van de nieuwe bar uitgetekend.

zelf werd bij de Bouwkundige werkplaats van het Grolsch Projectenbureau uitbesteed.

Op 21 februari 1995 werd het laatste broodje halfom in het Snackhouse klaargemaakt en verkocht en de deur ging voorlopig op slot. De herbouw kon nu echt beginnen. Intussen waren alle bestek- en werktekeningen door Gerard ten Thij gemaakt. Begin mei werd met de constructie en al het timmer- en schilderwerk voor het interieur begonnen.

Dat wil zeggen dat onze eigen bouwkundige werkplaats begon met het maken van een bar en achterkast van liefst 8 meter lang. Alles werd gemaakt van mahonie. Ook de lambrizering van de wanden werden in delen vóórgeconstrueerd om later in het pand te worden aangebracht. De bar, achterkast en lambrizering ondergingen een zeer aparte bewerking. Het getimmerde hout werd eerst gebeitst, dan gelakt en weer geschuurd en gestopt. Daarna werd het gehele oppervlak gepatineerd, waardoor het hout een 'oude' uitstraling kreeg, weer uitgepoetst en tot slot nog één keer gelakt.

De ornamenten op de kolommen van zowel de bar als achterkast (handgemaakt!) kwamen uit Engeland. Ter plekke werd de bar voorzien van een voetsteun en messing armsteunen. Op de achterkast werden spiegels en verlichting aangebracht. In het pand zelf moest de verdiepingsvloer verzwaard worden in overeenstemming met de Drank- en Horecawet, omdat op de 1e etage een restaurant wordt ingericht.

De bar op de begane grond en het restaurant op de 1e verdieping staan met elkaar in contact door een grote vide, die op zijn beurt wordt voorzien van een balustrade die gemaakt is van handgemaakt smeed-sierwerk. Maar we zijn er nog niet.

In het kader van de Wet op de Geluidshinder is het gehele pand nog eens apart geluidstechnisch geïsoleerd met behulp van mineraal-wol en gipsplaten, het geheel gevat in rubberband om geluidscontacten te vermijden. Ook het plafond heeft die speciale bewerking ondergaan.

Tegenover de bar op de begane grond is ook een podium opgesteld, waarop levende muziek kan worden gespeeld. En last but not least: het bier. Het nieuwe café aan de Oude Markt wordt uitgerust met een kelderbier-installatie. Het bijzondere daaraan is, dat de tanks in delen naar binnen zijn gebracht en ondergronds weer aan elkaar zijn gelast! Nog een bijzondere bijkomstigheid die het vermelden waard is, is het feit dat heel vroeger op de plaats waar dit pand nu staat een gracht heeft gelopen. De drassige grond waarop het pand dus is gebouwd, werd nu nog eens voorzien van een speciale funderingsconstructie! Tot slot: de entree; het nieuwe aangezicht van het 'mooie' café. Die is ook ontworpen en gemaakt door Grolsch mensen. Enfin, het is allemaal te veel om op te noemen. Nog even geduld en als op zondag 2 juli de deuren opengaan heeft Enschede er weer een juweel van een café bij. Een café waarop we trots mogen zijn.

P. Könings

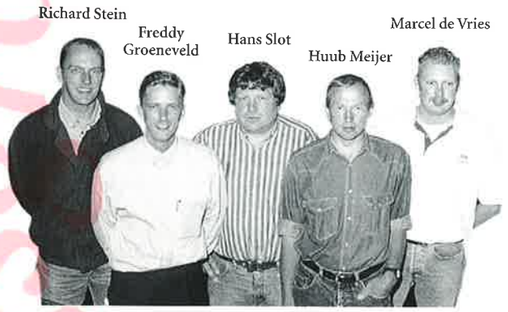
Over het ruwe hout wordt als 1e laag een kleurbeits aangebracht.

Zo staat de bar met achterkast in het nieuwe pand.

Bij Grolsch gaat per jaar een onafzienbare hoeveelheid flessen over de afvullijnen. Eén van die lijnen is colonne 9 voor het afvullen van onze speciaalbieren in pijpjes in Enschede.

'We hebben een hartstikke leuke verbeteringsgroep'.

De capaciteit is ruwweg 50.000 flessen per uur. Maar zo'n capaciteit is nooit 100% te halen vanwege de verschillende speciaalbieren in diverse verpakkingsvormen. De voortdurende omschakeling vergt natuurlijk ombouw-, inloop- en uitlooptijden. Zo kom je in de praktijk tot standaardberekeningen, waarop een bepaald rendement is gebaseerd. Dit rendement nu wordt niet altijd gehaald. Storingen bijvoorbeeld steken een spaak in het wiel. Die storingen kunnen mechanisch of elektrisch van aard zijn of veroorzaakt worden door menselijke fouten. Alle reden dus om hier een verbeteringsproject van te maken onder het motto 'rendementsverbetering afvullijn 9'. Vijf medewerkers komen geregeld één uur tot anderhalf uur rond de ploegwisseling bijeen om met elkaar oplossingen te zoeken en te beproeven, die het rendement stap voor stap kunnen verbeteren. Dit zijn Freddy Groeneveld, projectingenieur van het Projectenbureau, Huub Meijer, onderhoudsmonteur Technische Dienst, Hans Slot, elektromonteur Technische Dienst en de voorwerkers van colonne 9 Marcel de Vries en Richard Stein. We laten twee van hen hun relaas doen over de stand van zaken.

■ Hoe gaat de projectgroep te werk?

Freddy Groeneveld: 'Bij de samenstelling van de projectgroep is er voor gezorgd dat de verschillende disciplines vertegenwoordigd zijn. Bij het inventariseren van de aard van de storingen is de informatie die de produktiemensen zelf aanleveren van essentieel belang. Zij weten het beste de bottlenecks te zitten en aan te geven wat de vermoedelijke oorzaak zou kunnen zijn. Daarna wordt gebrainstormd over mogelijke oplossingen en of die oplossingen technisch en financieel haalbaar zijn. Haalbare oplossingen worden dan gerealiseerd door onze medewerkers van de technische dienst'. Huub Meijer: 'Daarmee krijg je alle invalshoeken van een probleem op tafel en soms wordt een voorgestelde oplossing in de praktijk beproefd. Het voorliggende probleem wordt dus in de volle omvang aangepakt'.

■ Wat is het verschil met 'vroeger'?

Freddy Groeneveld: 'Wanneer je voorheen een storing of een defect had, kwam de storingsmonteur opdraven, verhielp het euvel en men draaide verder tot de volgende storing zich voordeed. Produktie was hier nauwelijks bij betrokken. Nu denken we goed na over de toedracht, over hoe de fout tot stand is gekomen. We gaan systematisch te werk. Niet alles tegelijk willen oplossen, maar eerst de grote vissen aanpakken, waar je het meeste op kunt scoren. En nogmaals, de produktiemensen zijn daarbij de belangrijkste leveranciers van informatie'. Huub Meijer: 'Denk nu ook weer niet dat alles ideaal loopt. Het is soms ook wel eens kunst- en vliegwerk, want de produktie gaat natuurlijk altijd voor, speciaal in de piektijden zoals nu in de zomer. Er is dus ook wel eens tijdgebrek om sommige dingen uit te proberen'.

■ Hoe is de sfeer in zo'n verbeteringsproject?

Huub Meijer: 'We hebben een vrij fanatieke groep met levendige discussies, waarbij we wel eens recht tegenover elkaar staan, maar het is een enthousiaste hartstikke leuke groep. Iedereen is gemotiveerd om te laten zien dat er nog heel wat te verbeteren valt'. Zijn er al aantoonbare verbeteringen in het rendement?

Freddy Groeneveld: 'Ja, uitgaande van de overzichten over de laatste maanden, zijn de verbeteringen zichtbaar. Laten we zeggen enkele procenten rendementsverhoging. Ons uiteindelijke doel is om het budgetrendement te halen en ik denk dat ons dit zeker gaat lukken. We hebben nog vissen genoeg om aan te pakken.

C. Dubbeldam

Karakteristieke nieuwe 35,5 cl fles voor de USA

'Dit prachtige flesje gaat onze troef worden op de Amerikaanse biermarkt. Begin mei zijn de eerste flesjes uitgeleverd'. Ir. A.C. Westerveld, directeur Export, is trots op het groene kleinood, dat zonder beugel en kleiner van formaat, toch een opvallende gelijkenis vertoont met de beugelfles.

Een staaltje vormgeving vol raffinement. 'De beugelfles heeft ons ook in Amerika een grote naamsbekendheid opgeleverd, maar hij stelt ons tegelijk voor hoge kosten, omdat het een non-returnable bottle (geen retourfles, zonder statiegeld, redactie) is. De nieuwe fles combineert een aantal ideeën: behoud van het imago van de beugelfles, een kleinere inhoudsmaat die standaard is in Amerika en een minder kostbare uitvoering. Dit moet onze opbrengst in deze exportmarkt verbeteren'.

Betekent deze eerste stap dat de beugelfles geleidelijk gaat verdwijnen in het buitenland, want met uitzondering van een aantal Europese landen komen de beugelflessen immers niet retour?

Westerveld: 'Absoluut niet, dat zou strategisch een domme zet zijn. Onze beugelfles is immers onze imago-drager, het visitekaartje bij uitstek, vooral bij het aanboren van nieuwe kanalen. Aan deze karakteristieke fles heeft Grolsch zijn wereldwijde naamsbekendheid te danken. De kunst is juist om achter dit boegbeeld de consument ook voor andere verpakkingen te interesseren. Dan wordt het voor ons pas echt aantrekkelijk qua volumegroei en qua opbrengst, want nogmaals: de voor de buitenlandse markten bestemde beugelfles is een fraaie maar ook ongelofelijk dure verpakking voor ons. Een tweede aspect is dat de gangbare inhoudsmaten in de diverse exportlanden variëren. Zo kennen ze in bepaalde Zuid-Amerikaanse landen het 20,7 cl flesje en in Europese landen zijn de 33 cl en de 25 cl fles de standaardmaten'. **Hebben we de benodigde afvulmogelijkheden in eigen huis?** 'Niet voor alle variëteiten in de inhoudsmaten en verpakkingen. Maar wie geld wil verdienen, moet de consument en de markt als uitgangspunt nemen. Dat vraagt van ons voortdurende inventiviteit, aanpassing en flexibiliteit. Daarnaast zijn hele eenvoudige rekensommetjes te maken over wat wenselijk is: investeren en zelf doen of uitbesteden. Ingewikkelder is het echt niet. Als we het niet 'in huis' kunnen, gaan we dus naar buiten'. **Mogen we concluderen dat de beugelfles in de toekomst nog meer kleinere broertjes krijgt, zij het met een kroonkurk?** 'Zeker, dat gaat al zeer binnenkort gebeuren. Enkele nieuwe maten zijn al besteld'.

De Agroworld beurs in Almaty (5 april - 9 april 1995) gaf aan Grolsch een uitgelezen mogelijkheid om een van de laatste nog bijna maagdelijke biermarkten in de voormalige Sovjet Unie te bewerken. Gewapend met niet veel meer dan wat algemene informatie over het land en de wetenschap dat dezelfde beurs vorig jaar een succes was voor de toenmalige deelnemers, vertrokken we met Lufthansa naar Almaty.

Een verfrissende ervaring in Kazachstan

Onderweg, ergens tussen Moskou en de Oeral, bleek al snel dat de overige deelnemers aan de beurs dezelfde verwachtingen hadden als wij: zo veel mogelijk verkopen en proberen er een 'langere-termijn' contract uit te slepen. Kazachstan is, buiten de wereldrecords schaatsen op de Medeo baan, vooral bekend om zijn rijkdom aan natuurlijke grondstoffen. Deze grondstoffen worden voor harde valuta verkocht aan het buitenland. Deze rijkdom aan grondstoffen is tevens de reden dat de lokale munt de Tenge vrij stabiel is (39 tenge = *f* 1,-).

Dat de Tenge relatief vrij convertibel is voor dollars, maakt het voor de lokale importeurs mogelijk om westerse consumentenprodukten te importeren. De bevolking van Kazachstan is blijkbaar dol op westerse produkten want de winkels en kiosken op de straat staan vol met allerlei levensmiddelen van vooral Duits, Nederlands en Deens fabrikaat. Onze bekendste collega brouwers zijn inmiddels ook al met hun verschillende bieren in deze markt actief. De meeste beschikbare bieren zijn vrij laag geprijsd, alhoewel een aantal duurdere merken ook beschikbaar zijn. Er werd, via kranten en televisie, veel reclame gemaakt voor de beurs, die georganiseerd werd door HPP (Holland Product Promotion). Dit had tot effect dat er veel mensen kwamen kijken. Zelfs vertegenwoordigers van bedrijven uit de omringende landen bezochten de Grolsch stand. Natuurlijk moest iedereen ons lekkere bier proeven en zelfs de premier van Kazachstan was erg onder de indruk van onze grote opblaasbare beugelfles. Hij informeerde ons dat de consumenten in Kazachstan Grolsch zeker lekker zullen vinden al was het alleen al om de mooie fles (maar dat wisten wij natuurlijk allang). Het doel van onze deelname aan deze beurs was om een distributeur voor Grolsch in Kazachstan te vinden. Na een aantal intensieve gesprekken met een zestal serieuze kandidaten viel onze keus op het bedrijf IDV Central Asia. Dit bedrijf distribueert de beroemde IDV merken zoals Smirnoff Wodka, J&B Whiskey en Malibu in Kazachstan, Kirgizia, Usbekistan, Tadzjikistan en Turkmenistan. Gebruikmakend van dit distributiekanaal zal Grolsch niet alleen in Kazachstan te verkrijgen zijn, maar ook in de overige centraal Asiatische staten. IDV Central Asia wordt geleid door de heer Timothy Glover, een Engelsman die in deze moeilijke markten bewezen heeft zeer succesvol een merk op de juiste manier te positioneren. Grolsch is bij deze distributeur in goede handen en de heer Glover zal ervoor zorgen dat Grolsch in de beste restaurants en bars terecht komt. Het succes van deze beurs wordt weerspiegeld in het ondertekenen van het exclusieve distributiecontract met IDV Central Asia. De eerste containers zijn ondertussen onderweg naar Usbekistan. Het is jammer dat de containers er drie weken over doen. Zolang zal de consument moeten wachten om een origineel Grolsch buikje te mogen drinken.

door **Gijs Hoefsloot**

Duitsland
Berlijn

In de Berlijnse wijk Schöneberg bevindt zich in de Goltzstraße, niet ver van de beroemde Kurfürstendamm, een bijzonder uitgaansgebied. Zelf noemen ze het de 'Kneipenmeile': een hele reeks bijzondere cafés en bars. Stuk voor stuk zijn het moderne, vernieuwende en soms kunstzinnig ontworpen uitgaansgelegenheden. Maar wat het belangrijkst is: de sfeer is er uitstekend. Een goed voorbeeld is 'Mr. Hu', een leuke ontmoetingsplaats met prachtig ontworpen bars en meubilair, warm gekleurde wanden en een uitgekiend aanbod van bier en cocktails. Een unieke setting voor een goed glas Grolsch. Houd er wel rekening mee dat 'Mr. Hu' van tien tot twaalf 's avonds stampvol zit!

Grolsch groeit succesvol op de volle Franse biermarkt. Samen met de Franse importeur zijn in het voorjaar de 'Salon des Cafés-Bars-Tabacs- Brasserie de Paris' en 'Eurobière' in Straatsburg bijgewoond.

Grolsch in Frankrijk

De fraaie Grolsch-Exportstand werkte als een magneet op het Franse publiek waardoor zowel de groene beugeltjes als het 'Grolsch-Pression' (Grolsch van de tap) als broodjes over de toog gingen. Sinds korte tijd was het Grolsch tapbier beschikbaar in Frankrijk, maar nu lijkt het er op dat het een grote vlucht gaat nemen. De smaak slaat klaarblijkelijk aan, en het beste bewijs hiervan vinden we in Parijs. Café Brasserie Le Porte d'Amsterdam in Rue du Croissant (niet verzonnen) weet in een klein bruin café prachtige hartverwarmende aantallen Grolsch-fusten te tappen. De eigenaren de gebroeders Baars staan beide garant voor een authentieke gezellige Nederlandse avond met veel vaderlandse meebrulliederen van in Frankrijk geheel onbekende zangers, zoals André Hazes en andere Hollandse helden.

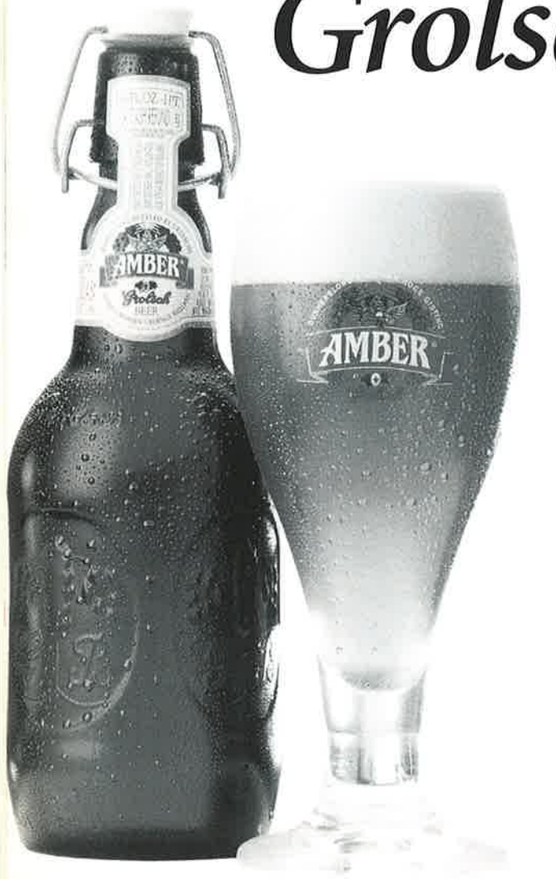
Het Parijse publiek, gewend aan kille cafés met TL-buizenlicht brult nu om het hardst mee, al moeten zij nog erg wennen aan de Nederlandse gewoonte om rondjes bier te geven. Maar zij moeten ook toegeven: er is geen Franse bar die aan de Hollandse gezelligheid kan tippen.

door **Mark Aberson**

Grolsch Amber

in Amerika

Op de Amerikaanse markt voor importbieren tekenen zich twee duidelijke groeitrends af: zowel de bieren met een flesinhoud groter dan 355 ml als de amberkleurige en roodbruine bieren doen het opvallend goed.

Grolsch wil op beide trends inspelen door Grolsch Amber in beugelflessen van 450 ml te introduceren (vanaf maart 1995).

De Amerikaanse biergenieter heeft al eerder kunnen kennismaken met Grolsch Amber. In de herfst en de winter van 1993 en 1994 is het bier al onder de naam Grolsch Autumn Amber verkocht. De overweldigende acceptatie van het seizoensbier door de groothandel, de detailhandel en de consument, in combinatie met de al genoemde trends heeft Grolsch ertoe gebracht zijn Amber in de vertrouwde bruine beugelfles op de markt te brengen. Bij de positionering van het speciaalbier zal de merknaam Grolsch worden ingezet als versterking van de kwaliteitswaarborg met betrekking tot de inhoud. De consumentpositionering zal individugericht zijn: Grolsch Amber is een bijzonder bier voor bijzondere momenten.

De introductie op de Amerikaanse markt zal worden ondersteund door de grootste campagne die Grolsch in de VS voor een seizoensbier of een assortimentsuitbreiding ooit gevoerd heeft.

Myanmar,

het land van goud.

Myanmar (voorheen Birma) is qua oppervlakte vergelijkbaar met Groot-Brittannië en Frankrijk samen en is daarmee het grootste land op het Zuidoostaziatische vasteland.

In 1994 telde Myanmar naar schatting 44 miljoen inwoners, verdeeld over 135 verschillende bevolkingsgroepen, die samen meer dan 100 talen en dialecten spreken. 69% van de bevolking behoort tot de groep van de Birmanen; de belangrijkste minderheden zijn de Chin, de Kachin, de Shan, de Kayah, de Mon en de Rakhine. Het land, dat bekend staat als 'het land van goud', is verdeeld in 7 staten en 7 provincies.

Myanmar bezit slechts één brouwerij. Met het merk Mandalay bezit de brouwerij een marktaandeel van ca. 15%. De overige 85% komt voor rekening van de importbieren, waarbij Heineken en Tiger de hoofdrol vervullen. Van de importbieren komt meer dan 90% 'door de achterdeur' het land binnen. Grolsch bier verscheen in 1994 op de markt en zoals verwacht trok de unieke beugelfles direct de aandacht. Sommige bierdrinkers introduceerden direct zelfbedachte namen voor het bier in de beugelfles, zoals 'het Hollandse bier' en 'champagnebier'.

Eind 1994 is het blikje van 33 cl geïntroduceerd. Tegelijkertijd ging een promotiecampagne van start, waarbij de bierdrinker prijzen kon winnen, variërend van aanstekers en gratis bier tot een Suzukimotor. De campagne - uniek in Myanmar - werd een doorslaand succes en de verschillende prijsuitreikingen haalden zelfs de krantekoppen. Naast de prijzenregen wordt er ter ondersteuning van Grolsch bier een billboard-campagne gevoerd. Op strategisch gekozen plaatsen zijn billboards en posters aangebracht, waarop de consument de Birmaanse variant kan lezen van de slogan 'Hollands kwaliteitsbier nummer één'.

Deputy General Manager dhr. Takao Akai van Philips Japan Ltd. laat zich het blikje Grolsch goed smaken.

Gezondheid en werken.

Onder deze noemer werden in het afgelopen anderhalf jaar een 6-tal artikelen in de Grolsch Kroniek geplaatst. De artikelen handelen over zaken als roken, alcoholgebruik, werkdruk, drugs, vet eten en lichaamsbeweging.

Veelal wordt getracht de relatie tot het werk aan te geven. Deze relatie is ook onder één noemer te vangen nl. de vergroting van de eigen verantwoordelijkheid voor de gezondheid en het gezondheidsbevorderend gedrag.

De term 'eigen verantwoordelijkheid' hoort men de laatste tijd steeds meer. Maatschappelijk gezien is deze trend al enige jaren gaande. Vooral in de sociale verzekeringswetten heeft deze insteek nogal voor wat beroering gezorgd. In de ziekte- en arbeidsongeschiktheidwetgeving, maar ook in de ziekenfondswet, pensioenwetgeving e.d. is de trend goed te herkennen. Denk daarbij aan zogenaamde 'eigen bijdragen', variatie ingangsdatum pensioen, eigen risicoperiode, wel of niet herverzekeren (ziektewet, WAO o.a.) etc. De beleidmakers (regering) werken thans, tegen de achtergrond om het individu en/of het individuele bedrijf meer eigen verantwoordelijkheid te geven, aan de vaststelling van allerlei nieuwe wetgevingen. De kaders worden aangegeven in zogenaamde raamwetten maar de invulling ervan geschiedt in afspraken tussen werkgevers en werknemers (in georganiseerd overleg centraal of tussen werkgever en OR op bedrijfsniveau). Een van de laatste voorstellen is om per 1 januari 1996 het hele ziektewetjaar voor risico van de werkgevers te laten komen. Het ziet ernaar uit dat dit daadwerkelijk gaat gebeuren. Men is dus steeds minder geneigd via collectieve voorzieningen allerlei zaken te regelen. Dit bleek in het recente verleden tot niet-beheersbare kosten te leiden. Tevens werden de menselijke problemen erachter steeds meer anoniem. Voor wat Grolsch betreft en zijn werknemers betekent dit dat de ingezette weg op het gebied van gezondheid en werken een goede is:

- Grolsch investeert veel in een goede basis voor 'gezond werken' (arbeidsomstandighedenbeleid, risicoinventarisatie, Periodiek Bedrijfs Gezondheids Onderzoek) en neemt al eigen risico voor wat betreft de volledige ziektewet.
- Grolsch legt meer verantwoordelijkheid af in de ziekmeldingsprocedure voor de werknemers en traint direct leidinggevenden om in de begeleiding van zieke werknemers meer verantwoordelijkheid te nemen.
- Grolsch informeert zijn werknemers over gezondheidsbevorderend gedrag o.a. via de Grolsch Kroniek.

Succes met deze 'bouwstenen' draagt ertoe bij dat de kosten 'beheersbaar' blijven en men de concurrentie beter kan aangaan. Zodoende heeft het vergroten van de eigen verantwoordelijkheid een positief effect op de kwaliteit van de werkgelegenheid op langere termijn. Het begin van dit artikel handelde over de zaken die reeds in het kader van het thema gezondheid en werken aan bod zijn geweest in de Grolsch Kroniek. De noemer van dit thema viel ook samen te vatten onder de term eigen verantwoordelijkheid. Wij hopen dat u voor wat betreft uw eigen gezondheid en uw eigen werk ook voldoende informatie heeft gekregen om aan die term de goede inhoud te geven.

Het kernteam van de Arbodienst BGD Oost Gelderland

Afgelopen 8 en 15 mei zijn de leden van de E.H.B.O. een dag op stap geweest om een tweetal instanties te bezoeken.

Excursiedagen

Bedrijfs Hulp Verleners (B.H.V.) van Grolsch

's Morgens om 08.15 vertrokken we richting Nijmegen om daar een bezoek te brengen aan het Anatomisch Museum. Daar kregen wij een volledig verzorgde rondleiding door een 4e jaars medisch studente die zich van haar taak goed gekweten heeft. We hebben stap voor stap het ontstaan van de mens kunnen zien, van een klein embryo naar een bijna volgroeide baby die op 'sterk water' ofwel formalide staan. Nadat we na een uur helemaal ingelicht de rondleiding moesten beëindigen, hebben we het bezoek aan het museum afgesloten met een videofilm over het ontstaan van de mens.

Als welkome onderbreking hebben we geluncht in Scherpenzeel. Daarna is onze tocht verder gegaan naar het tweede onderdeel van deze dag, een bezoek aan de Bloedbank in Amsterdam.

We hebben naast een videofilm over het doen en laten van de Bloedbank ook een rondleiding gekregen over de diverse afdelingen van de bank. Alle onderdelen, zoals de intake van nieuwkomers tot het bewaren van het bloed, kwamen stapsgewijs in beeld. Het werd ons zeer duidelijk dat deze Bloedbank een 'bedrijfstak' op zichzelf is. De Bloedbank bevelert zelf alle ziekenhuizen in Amsterdam en een gedeelte in de regio. Verder werd ons verteld dat de bloedbanken een voortdurend tekort aan bloed hebben. Het schijnt dat maar 3% van de Nederlanders bloed afgeeft en dit is op 15 miljoen inwoners dus maar een schijntje. Nieuwkomers zijn daarom van harte welkom.

Om circa 17.00 uur gingen we huiswaarts. Onderweg hebben we een heerlijke maaltijd gehad in het Restaurant 'Het Boszicht' te Wilp (bij Deventer). Langs deze weg willen wij, namens de overige leden, de organisator, de heer Gerard Groote Punt, bedanken voor deze leerzame en tevens goed verzorgde dag.

Henriëtte Plaggenborg en Laura Ossevoort

Enschede

Nieuwe medewerkers

Den Blanken, René
Geboren 11 mei 1965 te Zwolle. Wonende te Zwolle aan de Egelveld 63. Functie: Inspecteur op de afd. Horeca district Noord.
In dienst 01-05-'95.

Meijerink, Albertus Jacobus
Geboren 12 december 1961 te Steenwijk. Wonende te Borne aan de Rogge 36. Functie: Manager Financiële Administratie.
In dienst 01-06-'95.

Van Eijk, Edwin Daniël
Geboren 02 januari 1970 te Amsterdam
Wonende te Hengelo aan de G. Metsustraat 39. Functie: PC-beheerder op de afd. Automatisering.
In dienst 15-03-'95.

Röring, Evelyn Johanna Euphemia
Geboren 25 september 1972 te Enschede. Wonende te Losser aan de Begoniastraat 17. Functie: Gastvrouw op de afd. Excursie.
In dienst 01-04-'95.

Enschede

Recepties

Mutter, W.A.
25 jaar in dienst op 01-04-'95
Receptie 12-05-'95.

Agten, W.G.M.
25 jaar in dienst op 08-06-'95
Receptie 08-06-'95.

Niehof, B.A.M.
25 jaar in dienst op 15-06-'95
Receptie 08-06-'95.

Afscheidsrecepties Enschede

Peterink, J.G.M., na 30 jaar in de VUT.
Receptie 24-03-'95.

Velers, G.J., na 40 jaar in de VUT.
Receptie 06-04-'95.

Keujer, B.F.J., na 38 jaar in de VUT.
Receptie 06-04-'95.

Afscheidsreceptie

Op donderdag 1 juni j.l. was er een grote afscheidsreceptie van maar liefst 11 medewerkers tegelijk. Ter gelegenheid hiervan trad een groot orkest op o.l.v. Kapelmeister Koendert Edeling. Tijdens deze receptie werd ook officieel het Zomergoud voor de medewerkers ten doop gehouden en geproefd. Braziliaanse schonen, speciaal overgevlogen uit Rio de Janeiro, brachten de eerste flesjes binnen.

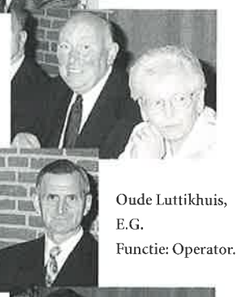

Johannink, G.H.
na 30 jaar in de VUT.
Receptie 01-06-'95.

Ordelmans, T.G.
na 31 jaar in de VUT.
Receptie 01-06-'95.

Poorthuis, J.H.
Functie: Allround Metselaar.

Oude Luttikhuis, E.G.
Functie: Operator.

Hofstetter, J.H.
Functie: Chauffeur.

Van Lochem, H.
Functie: Adviseur Buitenreclame.

Pikkemaat, G.B.
Functie: Operator.

Schut, W.
Functie: Allround medewerker Bottelarij.

Oude Luttikhuis, A.P.
na 38 jaar in de VUT.
Receptie 01-06-'95.

Oude Luttikhuis, A.J.
Functie: Allround Timmerman.

Mombarg, A.L.M.
Functie: Bouwkundig medewerker Projectbureau.

Zilveren Insignes

De volgende medewerkers krijgen of hebben het zilveren insigne voor hun 12,5-jarig dienstverband gekregen.

Ter Haar, R.J., 01-07-'95
Lummen, T.J.M., 01-07-'95
Niks, E.H., 01-07-'95
Nijkamp, J.H.M.J., 01-07-'95
Nijland J.G., 01-07-'95
Ordelmans, H.J.P., 01-07-'95
Snippert, R.A.M., 01-07-'95
Wigger, J.B.M., 01-07-'95
Witbreuk, G.H.M., 01-07-'95

Overleden

De heer F.N.J. Rolink, 14-04-'95 (Gepens.)

Mevrouw A. Leidekker, 04-05-'95 (V.U.T.)

De heer B.J.A. ten Bos, 06-05-'95 (Gepens.)

De heer A.Th. Groote Punt, 08-06-'95 (Electro T.D.)

A.G.M. Oesterholt, 26-03-'95 (Electro T.D.)

Mevrouw M.H.F. Hartman-Koenders, 14-06-'95
(Exp. Groenlo)

& Promoties, benoemingen interne verschuivingen

Ossevoort-Wevers, L.E. Per 01-03-'95 Telefoniste/Receptioniste op de afdeling Interne Zaken.

Van der Hout, R.J. Per 15-03-'95 Vertegenwoordiger op de afdeling Thuisverbruik.

Te Morsche-Rootinck, C.M.L. Per 01-04-'95 Assistente Nationaal Accountmanager op de afdeling Thuisverbruik.

Den Brinker, Y.M. Per 10-04-'95 Secretaresse op de afdeling Personeel & Organisatie.

Johannink, H.G. Per 01-05-'95 Productmanager Premium Pilsner op de afdeling Marketing.

Waalderbos, M.T.F. Per 01-05-'95 Magazijnmedewerker op de afdeling Centraal Magazijn.

Neijsen, M. Per 15-05-'95 Consulente op de afdeling Consumetenservice.

Mulder P.P. Per 15-05-'95 Productmanager Alcoholvrij en Speciale Bieren op de afdeling Marketing.

Schotanus N. Per 15-05-'95 Hoofd op de afdeling Commercieel Juridische Zaken.

Frenger, H. Per 01-06'95 Chef op de afdeling Onderhoud Heftrucks.

Annink, M.M.J. Per 01-07-'95 1e Medewerkster op de afdeling Order Entry.

Uit dienst Enschede

Porskamp E.H.T.M.
Functie: Magazijnmedewerker
afd. Horeca Tap Technische Service.
Uit dienst 14-02-'95.

Wanders-Brouwer, J.A.
Functie: Regionaal Account Manager
afd. Thuisverbruik. Uit dienst 31-03-'95.

Pauli, N.L.H.
Functie: Productmanager
afd. Marketing. Uit dienst 30-04-'95.

Van der Heijden, M.H.
Functie: Vertegenwoordiger afd.
Thuisverbruik. Uit dienst 30-04-'95.

Kosse, B.T.
Wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Uit dienst 17-02-'95.

Kroep, G.J.J.
Wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Uit dienst 15-03-'95.

Romeijn, T.W.
Wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Uit dienst 20-05-'95.

Uit dienst Groenlo

Berentsen-Sasse, A.M.G.
Functie: Operator.
Uit dienst 07-04-'95.

Terugblik Groenlo

Uit dienst met de Ouderenregeling. Receptie 24-05-'95.

Focht te, J.A.

Fruchte te, H.A.

Heutinck, T.H.

Wolterink, F.J.

Gebbinck, J.G.T. 25 jaar in dienst.
Receptie 15-03-'95.

Uem van, J.H.M.
25 jaar in dienst.
Receptie 03-05-'95.

Jubileum kalender Groenlo

Hüsken, B.A.G. 25 jaar in dienst.
Receptie 30-06-95.

Luttikholt, J.H.G. In de Vut.
Receptie 24-08-'95.

Rondeel, A.R.P.M. 25 jaar in dienst.
Receptie 06-10-'95.

Ten Bruin, J.G.G. 25 jaar in dienst.
Receptie 06-10-'95.

Groot Zevert, L.W. In de Vut.
Receptie 26-10-'95.

Kormelinck, C.J.E. In de Vut.
Receptie 26-10-'95.

& Promoties, benoemingen interne verschuivingen

Uem van, J.W. Per 15-06-'95.
Kantinebeheerder.

Bleumink, J.C.J. Per 01-07-'95.
Heftruckchauffeur.

Huinink, H.P.J. Per 01-07-'95.
Heftruckchauffeur.

Stokkers, H.J.H. Per 01-07-'95.
Heftruckchauffeur.

Kaartuitslagen

Hartenjagen d.d. 13-03-'95
1e prijs H. Tuin 186 punten
2e prijs H. Fleer 189 punten
3e prijs Mevr. Groskamp 210 punten
poedelprijs G. van Raaij 281 punten

Hartenjagen d.d. 24-04-'95
1e prijs L.J. Kerver 217 punten
2e prijs H. Roolvink 303 punten
3e prijs H. Tuin 314 punten
poedelprijs W. Kelder

Kruisjassen d.d. 13-03-'95
1e prijs E.L. Broekhuizen 4156 punten
2e prijs B.A. Vije 4109 punten
3e prijs B.J. Kuipers 3914 punten
poedelprijs B. Asbroek 2706 punten

Kruisjassen Enschede-Groenlo d.d. 24-04-'95
1e prijs G. Scholten 4261 punten
2e prijs B.J. Kuipers 4254 punten
3e prijs A. Broekhuizen 4145 punten
poedelprijs R. Elschot 3023 punten

Totaalscore bij het kruisjassen:
Enschede 61698 punten
Groenlo 53022 punten

Er wórdt wat verzameld in Nederland. Postzegels (een van de oudste verzamelobjecten), aanstekers, ballpoints, eierdopjes, wekkers, radio's, peper- en zoutstellen, giraffen, olifantjes en ga maar door; alles wordt verzameld. Er zijn ook mensen die alles verzamelen op het gebied van bier-artikelen, zoals glazen, viltjes, etiketten, reclame-borden, display-stukken enz. àls er maar de naam van een biermerk op staat. Zelfs hele lichtbakken of fietsenrekken, vlaggen, spandoeken worden verzameld.

Deze verzamelaars van brouwerij-artikelen hebben zich verenigd in de BAV - Bier- en Verzamelaarsvereniging. Tweemaal per jaar organiseert de BAV een verzamelaarsbeurs: in het voorjaar een internationale beurs en in het najaar een nationale beurs.
Deze beurzen worden gehouden onder het beschermheerschap van een van de Nederlandse brouwerijen en meestal op het brouwerij-terrein zelf. Dus werd ook Grolsch verzocht om als gastheer op te treden, ditmaal voor de 13e Internationale Ruilbeurs te Enschede.

Wat dacht u van deze verzameling beugelflessen? Voor de echte liefhebbers om te kwijlen!

De BAV-beurs in Enschede

trok record bezoekers

'Wie biedt er meer dan *f* 200,- voor dit bijzondere Amber-glas?'

Het werd een ongekend hoogtepunt. 'n Voorbeeld? Een gigant Amber-glas, beschikbaar gesteld door onze afdeling Marketing in de persoon van de heer Paul van Sprang, bracht niet minder dan *f* 200,- op.

Een bonte verzameling artikelen werden ter veiling aangeboden.

Een uniek display-stuk, ooit gemaakt voor onze export, stond te wachten op een nieuwe eigenaar.

'Zou dat viltje er nog tussen zitten?'

Op vrijdag ontvingen wij op de brouwerij al ruim 160 bezoekers voor een rondleiding. Op zaterdag 22 april zwaaiden de deuren van de Diekmanhal open en kon de grootste ruilbeurs beginnen. Op ruim 2100 m² konden alle deelnemers snel hun tafels innemen en hun ruilspullen uitstallen. Door niet minder dan 2000 bezoekers werd deze beurs bezocht, waaronder ook veel Grolsch-medewerkers. Tijdens deze beurs werd er ook een loterij gehouden waaraan prachtige Grolsch-prijzen verbonden waren.
Het klapstuk van deze beurs was de veiling 's middags.

Het veiling-record werd daarna gebroken toen een unieke stenen Grolsch pul van 1 L werd aangeboden. Een erkend verzamelaar uit Amstelveen, die een verzameling van enkele duizenden pullen heeft, werd de nieuwe eigenaar voor de somma van *f* 530,-!

In de loterij-stand werd de Grolsch-pet direkt gepast.

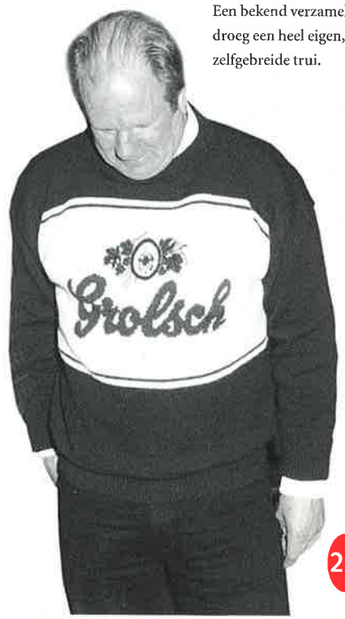

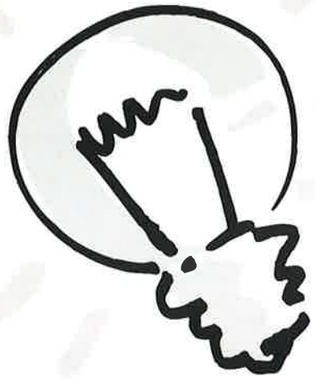
De heer Paul van Sprang en een bestuurslid van de BAV laten zich een oude foto omstandig toelichten door de heer Otto IJspeert.

Toen om 5 uur 's middags de deuren voorgoed dicht gingen, was het bestuur van de BAV uiterst voldaan. Zo'n goede beurs hadden ze nog niet meegemaakt. 'n Mooi compliment voor Grolsch, die zijn imago bij de vele verzamelaars en bezoekers behoorlijk verstevigde.

door P. Könings

Een bekend verzamelaar droeg een heel eigen, zelfgebreide trui.

Ideeënbuscommissie Enschede

Het eerste kwartaalverslag van 1995

■ **Aanmoedigingspremies**

K. Edeling, Excursie, *f* 50,-
N.G. Coppolecchia, Afvulling Kleinverpakking, *f* 50,-
J.L. Westendorp, Afvulling Kleinverpakking, *f* 25,-
B.W. Wagelaar, Afvulling Kleinverpakking, *f* 25,- + *f* 75,-
W. Schut, Afvulling Kleinverpakking, *f* 25,-
H.M.M. Brunen-Bakker, Interne Zaken, *f* 50,-
L. de Jong, Automatisering, *f* 50,-
E.H. Niks, Afvulling Kleinverpakking, *f* 75,-
P. Diepeveen, Afvulling Kleinverpakking, *f* 25,-

De bus van Enschede

Wat een idee!

Beloond idee van Hans Bos

Hans Bos (filterkelder-medewerker) is een piekeraar. Zo ziet hij er echter niet uit. Opgewekt is hij altijd aan het werk. Maar boven in die kop van hem, gaan de cellen hard op en neer. Op zoek naar een goede vondst. Een idee om iets te verbeteren. En dat kréég hij. Hij nam zijn collega's in de arm. Dat waren: Albert Stappenbeld, Jos Loskamp, Frank Ipskamp, Wolfgang Dunhoft, Jan van Seijen en Gerrit Krabbenbos.

Hans Bos op zijn bekende werkterrein: de filterkelder.

Wat was nou het idee van Hans Bos? Zoals u weet wordt er aan Bokbier, of liever Grolsch Herfstbok, suiker toegevoegd ná het brouwproces. Dat geschiedde altijd voordat het bier door het EK-filter gefiltreerd werd. Overtollige suiker bleef dan achter in het filter, hetgeen veel last en verlies veroorzaakte.

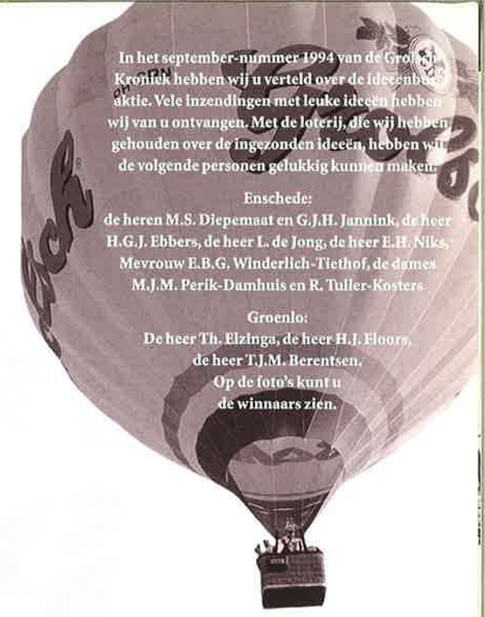
Hoe loste Hans Bos dit probleem op? Het ei van Columbus zult u zeggen: voeg de suiker toe nádat het bier het filter al gepasseerd is. 'n Simpel maar efficiënt idee! Daar was tot nog toe niemand opgekomen. Hans Bos en de zijnen wel. Via een doseerpomp wordt in precies de juiste hoeveelheid vloeibare suiker aan het Herfstbok toegevoegd. Controleerbaar, zonder verstoppingen in het filter en geen onnodig verlies. Dit idee is inmiddels getoetst en heeft een bedrag van *f* 350,- opgeleverd + 1 koperen beugel. Proficiat.

■ **Beloonde ideeën + korte omschrijving**

- Het idee van de heer R. Wever, afdeling Brouwhuis, betrof het verzamelen van lege hopblikken in kostbare plastic zakken. Hij stelde voor om dit op een goedkopere en milieuvriendelijke wijze te doen. Naar aanleiding van zijn idee is er nu een container beschikbaar op het brouwerijterrein waarin de lege (hop)blikken verzameld kunnen worden. Zijn idee is beloond met *f* 150,-.
- De heer H.G. Bakker, afdeling Personeel & Organisatie, vond dat er meer aandacht besteed kon worden aan kunst binnen de brouwerij. Bijvoorbeeld het plaatsen van ingezonden stukken, van wedstrijden die voor de consument worden uitgeschreven, in de spreekkamers of kantoorruimten. Ook stelde hij voor om vitrines te plaatsen waarin medewerk(st)ers hun eigen werkstukken, bijv. schilderijen, houtsnijwerk, modelbouw, kunnen exposeren. Zijn idee is beloond met *f* 200,-.
- De heer L. de Jong van de afdeling automatisering stelde voor om de uitgifte van computersupplies, wat door de afdeling zelf werd verzorgd, onder te brengen bij de uitgifte van kantoorartikelen. Hij ontving hiervoor *f* 150,-.
- De heer J.H. Bos van de afdeling Filterkelder diende samen met 6 collega's een idee in inzake het filtreren van speciaal bieren. Zij ontvingen hiervoor een beloning van *f* 350,-. Door een verandering in het filtratieproces toe te passen wordt er een besparing gerealiseerd op grondstoffen. Naast besparing op grondstoffen bespaart dit idee ook water en afvalwater.
- De heer H.G. Oude Veldhuis van de Werktuigkundige dienst stelde voor om bij het reinigen van de apollo's gebruik te maken van een overdrukventiel. Op deze wijze bespaart men 1.400 liter vloeistof bestaande uit water, loog en reinigingsmiddel. Zijn idee is beloond met *f* 125,-.
- De heer J.L. Westendorp van de afdeling afvulling kleinverpakking ontving *f* 100,- voor zijn idee. Hij stelde voor om onder de spoelmachine bij colonne 9 een kunststofbakje te plaatsen. Hierdoor wordt voorkomen dat de vloer wit uitslaat door het lekken van vloeistof.
- De heer J. de Vries, afdeling intern transport, stelde voor vreemde emballage binnen de retour emballage te verzamelen, in plaats van te vernietigen in de glascontainer. Zijn idee is beloond met *f* 150,-.
- De heer T.G. Ordelmans, afdeling afvulling kleinverpakking, ontving voor zijn idee *f* 1.950,-. Het verwisselen van oude pallets naar nieuwe pallets kan efficiënter verlopen door hiervoor een heftruck met een speciaal hulpstuk te gebruiken die in zijn totaliteit de bakken oppakt, zodat men de oude pallet er onder weg kan nemen er een nieuwe onder kan plaatsen.
- De heer G.J.J. Snippert en P. Moreno Mora van afdeling elektrotechnische dienst ontvingen *f* 1.600,- voor het volgende idee. De heren hebben software ontwikkeld die de omgevallen fles, bij de etima, detecteert. Hierdoor stopt de installatie zodat de omgevallen fles nog net voor de wisselaar tot stilstand komt en er een storingsmelding volgt. De operator zet vervolgens de omgevallen fles rechtop, reset de installatie waarna de produktie kan worden hervat.
- De heer H. Bakker van de afdeling Catering stelde voor om in de hoofdkantine gebruikt te gaan maken van energiezuinige lampen. Zijn idee werd beloond met *f* 150,-.

- De heer J.G. Nijland van de afdeling Reclamemagazijn vond dat het overgieten van chips (verpakkingsmateriaal) in een plastic zak, op de navolgende wijze gemakkelijker zou kunnen gaan. De chips zitten los in een grote doos. Til de doos op een verhoging van ± 1 meter en snij in de onderkant een gat van 15 cm. en de chips lopen vanzelf in de plastic zak. Zijn idee werd beloond met 1 m^3 potato chips (foto).

Th. Elzinga, H. Floors en T. Berentsen pasten maar net in die mand. Voor de piloot was ook nog ruimte. En het werd een mooie en behouden vaart om nooit te vergeten.

Nadat iedereen veilig geland was, werden de ballonvaarders gedoopt met Grolsch Lentebok. G. Jannink werd gekroond tot Groot Hertog van Hengelo.

L. de Jong ging met 3 loterij-winnaars omhoog. Mathilde, Ria en Edith. Vóór het opstijgen werd er nog een stoere foto gemaakt. Toen Ria zich in de mand had genesteld, kon de tocht echt beginnen.

E. Niks, H. Ebbers, G. Jannink en M. Diepemaat gingen samen met de piloot in één mand omhoog. Henk Ebbers hield de gasvlam tijdens het opstijgen goed in de gaten.

De Ideeënbuscommissie

Bertus Morsink wachtte rustig op zijn sauna-bad.

Gera Zoetman en Andries de Groen vonden dat het weer eens tijd werd voor een bijzondere, logistieke dag. Het zou een dag worden vol verrassingen. Alle medewerkers die onder het begrip 'Logistiek' vallen, werden hiertoe uitgenodigd. Van

'n logistieke sportdag

(of een sportieve logistiek-dag)

inkoop tot order entry, van transport tot expeditie (de chauffeurs en vorkheftruckchauffeurs deze keer niet, die organiseren weer zelf een activiteit).

Snel werd een organisatie-comité opgericht dat bestond uit: Hennie Kroep, Hans Leusink, Clemy Hercules, Gera Zoetman en Henriëtte Plaggenborg. Zaterdag 13 mei was het om 10.00 uur verzamelen geblazen. Via allerlei omwegen kwam het 60 man tellende gezelschap dan eindelijk op zijn bestemming: het buitencentrum Ruighenrode te Lochem.

Gera Zoetman, de aanstichtster van dit alles, deelde iedereen in groepen in en wierp zich daarmee op als algemeen wedstrijdleider. Het leuke was dat alle logistieke medewerkers/sters ook hun partner meegenomen hadden. Dus succes verzekerd.

Dat rijden op die mountainbikes was leuk!

Achtereenvolgens moest men kaart- en kompaslezen, boogschieten, bowlen, bergbeklimmen (net als bij ISO 9002 was iedereen goed geborgd), ATB (op de mountainbike), kano varen (incl. zwemmen) en tot slot (u raadt het al) in de sauna. Dus aan lichamelijke inspanning geen gebrek. Om half zes was iedereen weer in de kleren en kon men zich laven aan een groot glas bier. De avond werd besloten met een bourgondische maaltijd, spare-ribs met je handen etc. (een logistieke gewoonte).

Hans Leusink kreeg van Andries de Groen (Manager Logistiek) een tuil bloemen als dank voor de organisatie.

Het bourgondisch eten was een goede en voedzame afsluiting van de dag.

En toen men eindelijk om half twaalf uit de bus in Enschede stapte, kon iedereen beamen: het was een heerlijke, leuke en vooral gezellige dag. Er werd weer eens flink gelachen.

Tot slot nog een paar saillante details: Wim Gude gaat binnenkort op voor het diploma kaartlezen. Hij moest op een moment naar Ruurlo, maar kwam in Vorden terecht: een kleine afwijking van zo'n 10 kilometer. Gera stoof nog harder de sauna uit dan in. Bertus Morsink van de haven is een volleerd sauna-genieter, is er niet weg te slaan! Eén man liep de hele dag in een spijkerbroek, die niet dicht kon; het was de broek van zijn vrouw. Aan het eind van de dag hield men één onderbroek over. Van wie? Kortom: de logistieke dag was een echte verrassingsdag!

Dolle pret bij het kano varen. Het instappen was voor sommigen erg moeilijk. Gelukkig was het water niet diep!

De bingo-master controleert nauwgezet de kaart of er niet vals gespeeld wordt. Andre Martens weet wel beter.

Samen naar de bingo - ja gezellig, vooral met een goed glas Amber.

Zeven april organiseerden wij weer de bingo-avond. En zoals altijd was het weer een gezellige avond. Voor mij was het om een andere reden een bijzondere avond. Het was de 25e bingo-avond die ik mocht organiseren, nadat ik het roer het overgenomen van mijn zeer verdienstelijke voorganger Hans Kalsbeek. Ik hoop dat ik met succes in zijn voetsporen ben getreden en dat de laatste 25 bingo-avonden net zo gewaardeerd zijn als de avonden daarvoor. Ik vond deze jubileum avond in ieder geval een groot succes en ik hoop dat alle collega's en hun families en vrienden het net zo'n geslaagde avond vonden. Ik wil u allen danken voor uw aanwezigheid en uw bijdrage in de gezelligheid. Ik hoop dat u allen ook in de toekomst van de partij zult zijn en tegen hen die nog nooit geweest zijn, zeg ik: "Komt allen naar de volgende bingo. Het zijn gezellige avonden en misschien kunt u de volgende keer zeggen: BINGO!"

De 25ste bingo-avond

Tijdens zo'n bingo-avond bij Grolsch worden de glazen nog wel eens aangepast aan de bijbehorende spanning.

'Ik wacht nog op één nummertje. Dan kan nog even duren' (was getekend Toon Kamphuis).

Voor Bennie Kienhuis was het een Zilveren Bingo-avond. Al voor de 25e keer was Bennie (mede-)verantwoordelijk voor het welslagen van de Grolsch-bingo-avond te Enschede.

door **Bennie Kienhuis**

Foto's uit vroeger tijden

1 Het winkeltje van Pit; zo heette het winkeltje op de hoek van de Reumerschoolstraat en de Roomweg. Die straat en al die huizen zijn allang weg. Precies waar toen dit winkeltje stond is nu de tijdelijke ingang (in de muur) aan de Roomweg.

2 'n Foto uit 1962, meer dan 30 jaar geleden. Waar nu het hoge rechthoekige gist- en lagergebouw staat, stond vroeger die rij huizen (was Brouwerijstraat). Het huis met de wielen werd pas in 1989 afgebroken.

3 Gezicht op de kerk aan de Deurningerstraat, gezien vanaf het dak van het (oude) kantoor. De straat links is de Beekstraat, toen nog aan beide zijden met de oude huizen. Al die huizen zijn jaren geleden afgebroken. Geheel links staat nu het nieuwe stuk van het hoofdkantoor en de huizen in de zon zijn vervangen door nieuwe!

Water

Wat is er voor ons, Nederlanders, nu gewoner dan water? We denken er nauwelijks bij na, dat het naar believen uit de kraan komt, drinkbaar en wel. Veronderstel, dat dat niet zo was, zoals in andere delen van de wereld, waar de bodem hard en verdroogd is. Er wil niets groeien en de TV laat ons beelden zien van mensen, die drinken uit een smerig poeltje, waarin ze ook nog eens zichzelf en hun kleren wassen. Was het hier zo gesteld, dan kon ons aller Grolsch de tent wel sluiten. Nee, we hebben er (nog) genoeg van en bij een watersnoodramp zelfs te veel. Over het algemeen is het een zegen. Maar toch, dat voorjaar hadden wij iets met water, steeds wat anders en steeds vervelender.

Het begon met dat gat in de voortuin, dat ik ontdekte, toen ik aan het schoffelen was. Wat was dat voor een raar gat? Een konijnehol? Zou best kunnen, want we zien hier regelmatig konijntjes rondlopen. Of zou dat gat gegraven zijn door een rat? Ik griezelde bij de gedachte. Toen Klaas thuiskwam nam ik hem onmiddellijk mee naar de plek des onheils. 'Daar houden we toch even de tuinslang op', zei hij laconiek. 'Komt vanzelf wel iets bovendrijven'. Na tien minuten spuiten dreef er nog niets. Het gat liep ook niet vol, het water verdween gewoon: dat moest wel een buitengewoon lang hol zijn! Na een kwartier draaide Klaas de kraan dicht en sloeg aan het graven. Tot onze grote verbazing kwam er op zo'n halve meter diepte een gemetseld putje te voorschijn, waarin drie buizen uitkwamen. Bovenop lat een kapotte afdeksteen. Raadsel opgelost: door het ontstane gat was eerst de aarde uit onze tuin en daarna het water verdwenen. 'Het zal wel dienen als afvoer van hemelwater', zei Klaas. Hij vond nog een stuk grindtegel, dat op het putje paste, dekte het daarmee af, gooide de aarde er weer bovenop en dat was dat.

Een week later merkten we, dat het water in de toilet doorliep, heel bescheiden weliswaar, maar het liep door. Klaas besloot zelf de reparatie ter hand te nemen. Hij wilde de kraan in de meterput afsluiten, maar dat ging mooi niet: kapot. We belden naar de gemeente, die buitengewoon snel werklieden stuurde. 'Al een ouwetje, meneer, daar moet een nieuwe voor komen', zeiden ze. Om die te monteren, moest eerst het trottoir worden opgebroken, want daar zat ook weer ergens een kraan, die eerst dicht moest. Edoch, het lukte allemaal vlot en Klaas kon zijn gang gaan. Inmiddels moest ik even op onze slaapkamer zijn, waar ik op de stoel bij het raam tot mijn stomme verbazing vogelpoep zag. Bah, wat vies en hoe kwam dat daar? Ik zag geen vogel, maar wel een bescheten raam en dito vitrage. Klaarblijkelijk een merel, die in volle vlucht zijn bommetje door mijn vitrage had gemikt. Ik haalde water op om de boel schoon te maken en kon de kraan niet meer dicht krijgen. Hij stond open, maar zat muurvast. Op mijn geroep kwam Klaas te hulp gesneld, maar ook met zijn kracht kon hij de kraan niet bedwingen. Weshalve hij er met een stuk gereedschap een dreun tegenaan gaf. Kraan dicht, maar nu kon ie niet meer open! Dat werd dus werk voor de loodgieter. Die kwam pas na enige weken: hij belde twee keer af, omdat hij dringend naar andermans huis moest, dat onder water liep en dat was toch erger, of niet soms? De nieuwe kraan was nauwelijks gemonteerd, toen ik op de deur van de bijkeuken bruine spetters ontdekte: alsof er koffie gemorst was. Ik maakte de boel schoon, maar toen Klaas thuiskwam, zaten ze er weer op. Toen bleek, dat Klaas gisteren ook al dergelijke spetters had weggeveegd. We keken eens omhoog en zagen druppels aan het plafond. 'Dak lek', gromde Klaas. Terwijl hij een ladder tegen de buitenmuur zette, barstte er een bui los. Het water kwam met bakken uit de lucht en in onze bijkeuken met straaltjes uit het boardplafond en het trok bruine strepen over de muren. 'Ik trek dat hele plafond eruit', zei Klaas in de terechte veronderstelling, dat de lekkage anders verder zou doortrekken naar de keuken. Nu konden we het in de bijkeuken opvangen in een oude wasteil, die we nog bewaard hadden voor het geval dat. Was me dat in één keer een troep in mijn bijkeuken! Het ergste van al was nog, dat we over een paar dagen op vakantie zouden gaan. Hoe moest dat nou? De te hulp geroepen dakdekker zie opgewekt, dat je met zo'n plat dak maar nooit wist, waar het lek precies zat. Bovendien zag hij wel, dat het al een oud dak was. We konden het maar beter helemaal vervangen. Gingen we op vakantie? Jammer dan, dan moest het maar, wanneer we terug waren, want deze week ging het niet meer. De teil maar laten staan en God's water behalve over God's akker, ook maar in onze teil laten lopen. Wij vonden het maar niet. Zodat Klaas een sterk stuk plastic kocht en dat zo goed mogelijk met keien uit de tuin op het dag bevestigde. Dat zou toch altijd wat helpen. Bovendien zouden de buren een oogje in het zeil houden: verbeeld je, dat de teil over zou lopen!

Met gemengde gevoelens vertrokken we, maar toen we weer thuiskwamen bleek alles redelijk goed te zijn gegaan.We lagen nog in bed de volgende ochtend toen de bel ging: de dakdekker. Nu direct kon hij aan het dak beginnen - over een week ging hij zelf weg. Het werd dus nu direct en binnen de kortste keren zaten we in de troep van afgeschept, smerig grind en stukken asfalt en stond er een balkonhek op de juiste ontluikende planten in de tuin. Nog een geluk, dat het zulk mooi weer was! Aan alle ellende komt meestal wel een einde, zo ook nu. Na een week was de meeste ravage wel aan de kant. In onze bankrekening was een flink gat geslagen, maar er liep alleen maar water in ons huis, als we de kraan opendraaiden. Zoals dat ook hoort!

Amber.

192 km op de motor

door Twente & Achterhoek

Door Andries de Groen en Henk Smelt was een mooie tocht uitgezet over leuke, kleine en mooie weggetjes. Bij het bekende Boekelose trefcentrum Café Het Hulscher was het verzamelen geblazen. De ene mooie fiets na de andere werd op de parkeerplaats gestald, want er moest eerst koffie worden gedronken. Toen alle motorrijders gearriveerd waren, ging het spul op weg. Andries de Groen met dochter Wiebke - reeds een fervent motorliefhebster - was colonneleider met in zijn kielzog de nieuwste en zwaarste Yamaha mét zijspan, waarin de

De Yamaha met zijspan werd van alle kanten (soms met jaloerse blikken) geobserveerd en besproken. Maar je moet er wel op kunnen rijden!

afdeling P&O in de persoon van Jacqueline Kroeze had plaatsgenomen.
Door het elektronisch gestuurde acceleratievermogen én de stuurmanskunst van Erik Kroeze direct achter de colonne-leider werd er flink de vaart ingezet én gehouden.
En zo reden we keurig achter elkaar, weggetje in, weggetje uit, langs de Hamelandroute (kent u die?) een stuk van de 'Kastelen-route' in de buurt van Zwolle (Gld). Zo kwamen we ook in Huppel, in Woold, in Miste en Vragender. In Zaal Wolterink stond koffie met gebak en warme chocomel met slagroom. De duo's en zijspanzitster konden weer wat op temperatuur komen. De zon hadden we nog niet gezien.
En hup, verder ging het weer. Richting Mariënveld, Barchem, Lochem en weer verder. Bij Markelo kwamen we tijdens een stop René Prinsen zowaar tegen, die - met zijn vrouw - de hond moest uitlaten. Tjonge, tjonge wat kan de natuur toch mooi zijn. Net als die paarden, die met ons, door het weiland gingen meerennen.
Andries stuurde zijn Honda weer richting Boekelo, waar een lekker glaasje bier of fris wachtte. En toen was het toch alweer kwart over vier. Het was een mooie tocht, het was niet erg koud (sorry Jacqueline en Edith) en we hebben ook nog veel gezien. Hebt u nou ook zin gekregen om de volgende keer eens mee te gaan?

P. Könings

Tijdens de stop kon iedereen zijn of haar benen eens flink strekken en het bloed eens goed laten rondstromen.

Koken met Aafje

Kalfsfricandeau

met tonijnsaus

■ 500 gram kalfsfricandeau,
■ 1 ui, ■ 1 wortel, ■ 3 eetlepels gesnipperde verse selderij,
■ 2 tenen knoflook,
■ 1 vleesbouillontablet,
■ 3 flesjes Grolsch Zomergoud

Voor de saus:

■ 1 blikje tonijn in olie,
■ 1/2 eetlepel ansjovisboter,
■ peper, zout,
■ 6 eetlepels mayonaise,
■ 2 eetlepels kappertjes

Bereiding:

Ui en wortel schillen en in stukjes snijden en de knoflook pellen.
Doe in een pan: 3 flesjes Grolsch Zomergoud, ui, wortel, selderij, knoflook en het bouillontablet.
Breng dit aan de kook en leg het vlees erin. Met deksel op de pan het vlees in ongeveer 40 minuten laten gaarkoken. Vlees uit de pan nemen en in dunnen plakken snijden.
Tonijn purereren en 6 eetlepels vleeskookvocht, ansjovisboter, mayonaise, peper en zout toevoegen. Dit met een vork goed door elkaar roeren. Saus over vlees schenken en dit geheel afgedekt 6 uur in de koelkast zette. Voor het opdienen de vleesschotel garneren met kappertjes. Dit gerecht gaat goed samen met tomatensalade en pasta.
Veel kookvreugde en eetgenot.

Eet smakelijk

Kunst rond de beugelfles

De Grolsch beugelfles - die al bijna 100 jaar bestaat - inspireert mensen tot de meest uiteenlopende toepassingen. Een geheel nieuwe, nog niet eerder verschenen uiting is deze vaas. Men zage de bodem van de beugelfles af, draai de fles op zijn kop en plak of kit de flessemond op een glazen voet. En voilà! Je hebt een heel bijzondere beugelvaas. Ontzettend leuk!

Hoe is het mogelijk?

Op haar trektocht door Egypte kwam Diane van der Leest bij een supermarkt in Dahub Sinai. Daar verkocht men van alles: flessen water, koekjes, brood, ananas in blik, ansichtkaarten en... Grolsch Special Malt. Heerlijk zo'n koel blikje Malt bij dat warme weer.

Uitslag kleurplaat en puzzel

Prachtige gekleurde platen hebben wij van jullie ontvangen. Maar helaas, wij kunnen niet iedereen een prijsje geven. De volgende winnaars hebben hun prijsje thuisgestuurd gekregen:

Wouter Schulten (4) uit Enschede, Leonie Westendorp (6) uit Enschede en Nicole Tigges (8) uit Groenlo. Inge Verdegaal uit Sassenheim heeft haar kleurplaat zo mooi versierd, dat zij van de redactie een klein prijsje heeft gekregen. Allemaal gefeliciteerd. Mocht je dit keer niets gewonnen hebben, blijf het dan toch gewoon proberen. In dit nummer vind je weer een kleurplaat. Stuur hem ingekleurd op naar Redactie Grolsch Kroniek, t.a.v. Paula, Postbus 55, 7500 AB ENSCHEDE.

De cryptogram uit de vorige Kroniek is u wel zeer goed bevallen. De redactie heeft enorm veel oplossingen binnen gekregen. De winnaars staan elders op de pagina vermeld. Mariet heeft voor u een nieuw cryptogram gemaakt. Hopelijk ontvangen wij nu net zo veel oplossingen als de vorige keer (misschien nog wel meer).

Hier volgen nog enkele tips.

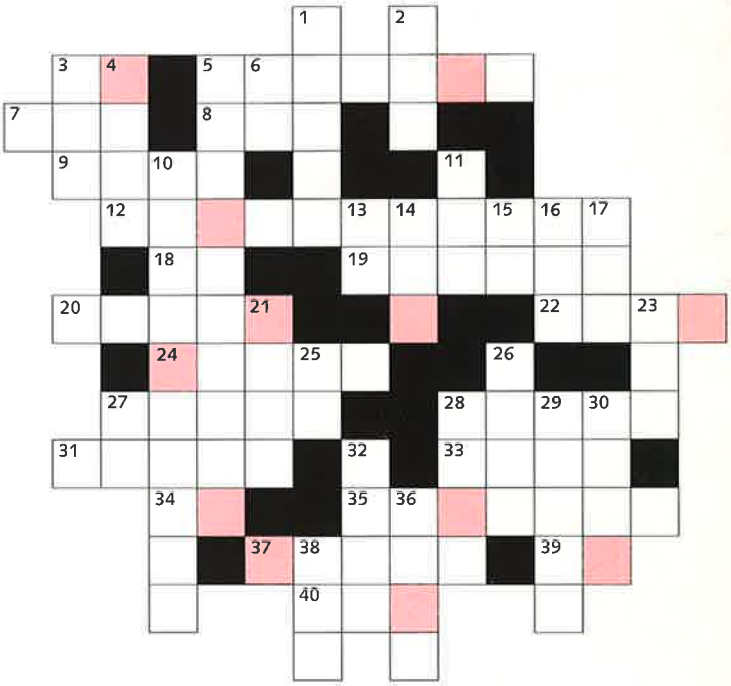
- Staat er in een omschrijving 'zonder eind' dan wordt daarmee bedoeld, dat de laatste letter van een woord weggelaten moet worden.
- Bij de term 'zo te horen' moet men er om denken dat eenwoord wel anders geschreven kan worden, maar dat het hetzelfde klinkt. Bijv. 8 horizontaal knaagdiertje is een rat, hier wordt echter het woord rad bedoeld.
- Achterstevoren spreekt voor zich
- Anders, verward of geklutst wil zeggen dat dezelfde letters van een woord gebruikt moeten worden maar dan in een andere volgorde.
- 'Zonder wil' wil zeggen dat er iets uit een woord weggelaten moet worden.

De letters in de roze vakken vormen tezamen een woord. Evenals de voorgaande keer moet u zowel de puzzel als het verborgen woord goed hebben.

Veel puzzel plezier.

Uitslag puzzel

De oplossing van de nieuwe puzzel uit de vorige Kroniek moest zijn Wintervorst. De redactie heeft veel goede oplossingen (en leuke reacties) ontvangen. Toch werd het woord Wintervorst niet door iedereen gevonden. We ontvingen van mevrouw C. Olijslager de oplossing Toverwinst. De redactie vond deze oplossing zo vindingrijk, dat mevrouw Olijslager hiervoor een prijsje heeft ontvangen. De winnaars hebben inmiddels hun prijs ontvangen.

Horizontaal:

3. Zij zet geen thee zo te horen. 5. Deze doeken gebruiken met de kraan open is zinloos. 7. Een is anders niet wat ik wil. 8. Zo te horen heeft dit knaagdiertje spaken. 9. Speelt U abt of een instrument. 12. Hij is geen zomer koning. 18. Antiek zonder er tegen te zijn geeft een kampioenschap. 19. Reeds voor 't aar geeft men het ja-woord. 20. Het is pech met een dasje. 22. Het is anders krap om er door te wandelen. 24. De omroep voor het landbouw werktuig doen het bar. 27. Zeg, en, heb je die van de pastoor 28. ... Instrument of plasopslag. 31. Zon en Lucas Bols heeft het. 33. Grond staat voor een natie. 34. Namelijk het afgekorte vaderland. 35. Het gewoon omhoog halen of opvissen. 37. Zo te horen is zij anders al een meisje. 39. Omgekeerd ree zonder eind en daar is het. 40. Lust Lea Engels bier

Verticaal:

1. Wedden dat het zonder eind een salaris oplevert. 2. Met een bijl ben je anders vrolijk. 3. Ruk en stootwerk. 4. Hebt u wee, al honderd jaar. 5. Alcohol waar muziek in zit of een nathals. 6. Waar is zonder de ar de wettelijk aansprakelijkheid. 10. Stout die specialist. 11. Tob anders iets over dat been. 13. Hij zit verdraaid in de dwarsmast. 14. Hij springt van de een naar de ander, is dit een spelletje? 15. Hebt u hem uit 13 al gevonden? noteer hem dan nog een keer. 16. Pas op! Achterstevoren is nat. 17. U vindt de rat anders op de open plek. 21. Op de po en het geld komt vanzelf. 23. Snel dit soort. 25. Plus en voegwoord. 26. Een ander soort glas. 27. De laatste en niets, geeft twee keer een matig resultaat. 28. Een paardekop is er zo te horen op z'n Engels mee gezegend. 29. Die nagel kan anders erg prikken. 30. De ar is geklutst vol bloed. 32. Het vogelprodukt is zo te horen voor de slons behaagziek. 36. De omgekeerde vrucht is bros. 38. Argwaan geeft zonder droombeeld een verward web. 39. Omgekeerd ree zonder eind en daar is het.